

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 3.

Št. 14.

V Ljubljani, 31. julija 1896.

Leto XIII.

Obseg: Pincgavsko pleme. — Konjerejčeva opravila meseca avgusta. — Opravila pri čebelnjaku meseca avgusta. — Razstava grozdja na Bizeljskem. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Pincgavsko pleme. *)

Okoliš tega plemena. Prava domovina so kraji,

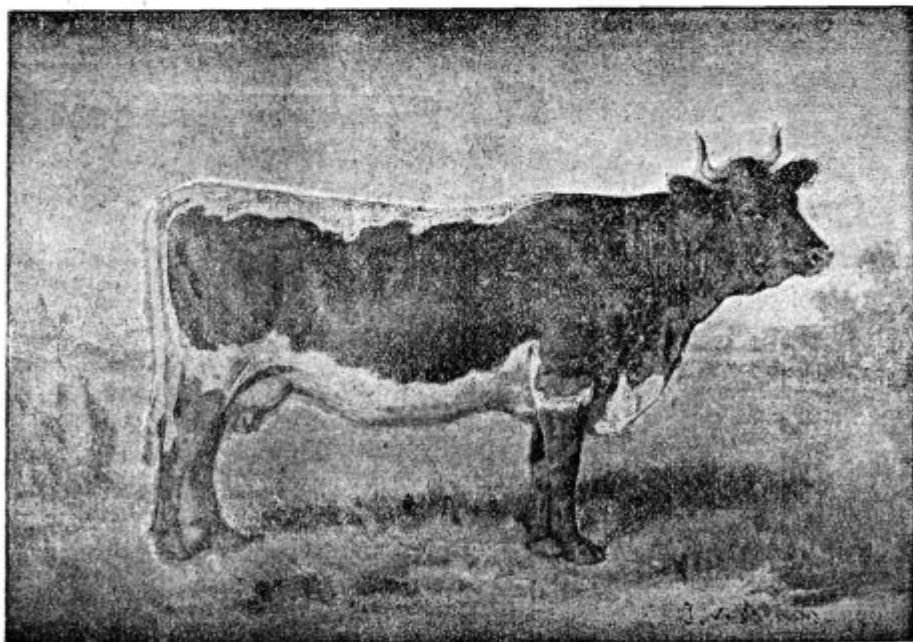
kjer izvirata reki Zalcah in Zalah (Salzach, Salach) ter visoko ležeče stranske doline vzhodnotirolske, obdajajoče Pincgavsko, katerih nekaj pripada rečju inskemu, nekaj pa dravskemu. Okoliš drugotne domovine so danes še ostali trije okraji Solnograške, potem južnovzhodni deželnosodni okraji Gorenje Bavarske (Berchtesgaden, Reichenhall, Laufen, Traunstein), gorenjeavstrijski in štajerski Zalca-

mergut (okraja Iſl. Usov — Ischl, Aussee) in gorenji kraji ob Anizi, Muri in Dravi na Štajerskem in na Koroškem. Tukaj pincgavci preidejo v sorodne belance.

Velikost in teža. Po meri in teži prištevamo pincgavce obilo srednjevelikim živalim. Krave (pod. 36.) so povprečno po 126.8 cm visoke, 155.4 cm dolgeter povprečno tehtajo po 450 kg.

Barva. Po glavi, vratu, obeh straneh in po spodnjih delih nog je barva vse-skozi enako živa, rdečerjava, zgoraj, od koma nazaj, in spodaj, od prednjega dela prsij nazaj, pa se vleče bela proga, ki se za-

daj spoji. Bele so navadno tudi vse noge ob spodnjem delu života in pa rep. Rogova sta belorumenkasta, na koncu svetlo- ali temnordečerjava. Parklji so rjavkasti do sivorjavi, repov čop bel, gobec, sluznica v gobcu in trepalnični robovi pa rožno nadahnjeni.

Podoba 36.

*) Iz dela „Album govejih plemen iz avstrijskih planinskih dežel.“ (Album der Rinder-Rassen der oesterreichischen Alpenländer. Wien. W. Frick.) Doslej so izšle 4 mape. V vsaki mapi so tri slike. Mapa stane 4 gld. Glej tudi muricodolsko pleme v 10. števil. letošnjega „Kmetovalca“.

Oblika života. Glava je v primeri s širokostjo čela in obraza obilo srednjedolga. Čelo je med velikima, okroglima očesoma ravno, med sencema rahlo vzbočeno, na vrhnjem robu vzvišeno. Čeljusti so krepko razvite. S strani pogledana je glava ravna ali malce upognjena, rogovca sta komaj srednjedolga, valjasta in ne težka, zavita na venkaj, potem kvišku, na znotraj ali nazaj ter imata na koncu tanek rt (špico). Ušesi sta dolgi, uhlja majhna, gobec pa je ozek.

Vrat je na vse strani primerno razvit, ima močen tilnik ter nepremočno, mehkonagubano ožrelje (podvratnik).

Život je spredaj polen in krepek, ima obilne prsi, pravilna pleča in lep kom, ki je za spoznanje višji kakor križ. Srednji del života je precej dolg, zadosti širok in globok, hrbtina črta ob ledjih pa ni vselej vodoravna, ampak je rada nekoliko upognjena. Rebra so primerno vzbočena. Život je v lakotnicah in za pleči precej polen. Zadnji konec se lepo sklada z drugimi telesnimi deli, ima širok križ, obsežno, mišičasto zakrižje in pravilno nastavljen rep, pa ne posebno polnih stegen. Prostor med zadnjima nogama je plitev, vime ugodno nastavljeno.

Noge so primerno močnih kostij, imajo fine člene, parklje pa lepo oblikane in močne.

Koža je precej močna toda voljna.

Dlaka je srednje tenka, kratka, gladka in mehka.

Koristna svojstva. Kar se tiče mlečnosti, težko da bi pingavke zaostajale za kakim drugim pisanim platinim plemenom. Krav, ki na dan dajo po 10 do 12 litrov, oziroma po 3000 do 3500 litrov na leto, je dosti. Mleko ima 35 do 37,5 % tolsče v sebi. Za pitanje je to pleme dobro, kajti s skrbnim krmljenjem se doseže, da žival na dan pridobi na teži 1,5 kg. Zaklan vol ima 58 do 60 % čiste teže; meso je nežno (mehko), sočno in okusno ter je sploh smatrajo za meso prve vrste. Za delo pingavske vole zelo cenijo, ker hitro hodijo, so močni in radi ubogajo. Mlada živina prav povoljno raste, dorastla v krmi ni izbirična, zdrava je pa že po naravi.

Kraji, kjer se dobi, in cene. Trgovina s plemensko živino, pa tudi z živino za porabo (z molznimi kravami, z vprežnimi in s pitalnimi voli ter s teleti za mesarja) je dobro urejena po vseh krajih, koder se to pleme nahaja. Mnogo, večkrat prav dobro obiskanih živinskih trgov zadošča domačim potrebam in izvažajo živino v inozemstvo. Velike vpisane trdke in mnogi manjši trgovci in za nagrado skupujoči kupci posredujejo to trgovino, ki že več časa napreduje od leta do leta. Glavna tržišča v prvotnem okolišju so Metersill in Uttendorf za Gorenje Pingavsko, Zell am See in Salfelden za Srednje in Dolenje Pingavsko, Šentjanž (St. Johann), Bischofshofen in Werfen za Ponjavsko, Mauterndorf in Tamsweg za Lungavsko in mesto Salzburg (Flachgau).

Vsled naraščajočega števila kupcev so šla zadnja leta cene zelo kvišku ter so se povišale pri najboljšem blagu za 25 do 30 %. Za najlepše živali se danes plača 45 do 50 gld. za 100 kg žive teže, za navadno plemensko in porabno živino pa 28 do 42 gld. za stot (100 kg). Bik, star 1 1/4 do 1 3/4 leta, stane 125 do 180 gld., dvojica mladih vprežnih volov ali pitancev pa 150 do 300 gld.

Konjerejčeva opravila meseca avgusta.

Proti koncu meseca avgusta se navadno uže prične odstavlanje žrebet. Tu je gledati na starost in razvitek žrebet ter na stanje kobilino, ne pa na kak gotov dan.

Žrebeta naj sesajo 4 do 5 mesecev. Dolgo sesajoča žrebeta so kobilam nadležna, pa jih je lažje odstavljati in se bolje privadijo nove krme. — Kobile so v tem času uže vnovič breje. Kobilam torej razven 4 do 5 mesecev starega žrebeta pri sesku v svojem telesu tudi skoraj enoliko star sad, kateri porabi tem več materinih sokov, kolikor postaja starejši. Zraven vsega tega morajo pa kobile še veliko delati, in tako se rabijo na ta način njih sile še na tretjo plat. Konjerejci naj to uvažujejo ter kobilam pomagajo z obilo in primerno krmo.

Več nego 5 mesecev naj žrebe le tedaj sesa, če je še slabotno in če je mati dobro krmljena.

Odstavlja se na dva načina: Odstavi kar v naglici, t. j. brez prehoda, je najlože, a najnevarnejše. Žrebeta se kar na enkrat odstranijo od kobil, pri tem imata pa mati kakor mladič, nekoliko hrepenenja drug po drugem, nemira in rezgetanja ni konec, in navadno obema preide slast do jedi. Pri tem je treba živali skrbno nadzirati.

Pri kobilah, zlasti pri tistih, ki so ostale jalove, ima pomanjkanje slasti celo nekoliko dobrega, ker se s tem prepreči tvoritev mleka, kajti obilica mleka v vimenu, kadar je žrebe uže odstavljeno, lahko povzroči vnetje vimena in druge nevarne bolezni. — Pazi torej na kobilino vime! Če je prenapolnjeno, izmolzi je ter ne dajaj preveč krme, zlasti ne detelje, ter daj po enkrat na dan sol lizati, dokler ne preneha nevarnost. Pri brejih kobilah to sploh ni tako opasno, ker take nimajo veliko mleka in je tudi precej, izgube, če se žrebe odstavi.

Pri hitrem odstavljanju trpé največ žrebeta. Hrepenenje po materi in pomanjkanje slasti povzroči, da žrebeta omedle. Razven tega pridejo taka žrebeta še daleč proč od svojega rojstnega kraja v popolnoma druge razmere, morajo daleč potovati, nalezejo bolezni, kakor smoliki, kar vse žrebetu za vse njegovo življenje škoduje ali pa ga celo umori.

Bolje bi bilo torej žrebeta odstavljati polagoma, če ravno je to zelo sitno, kajti pri tem se morajo žrebeta ločiti od svojih mater, h katerim se na dan po dvakrat do trikrat vodijo, vmes se jim pa pokladajo reči, koje najraje jedo, na pr. zdrobljen oves, kratko sladko seno, kosce soli za lizanje. Ščasoma se žrebeta vedno redkeje vodijo k materam, in slednjič to popolnoma poneha. Pri tem se materi mleko polagoma izgublja, mlado ne medli in oba ostaneta zdrava.

Žal, da tako, položno odstavlanje ni vedno mogoče, in zato ostane večina pri hitrem, a ker je to nevarno, zato pokladamo veliko pazljivost našim konjerejcem na srce. Ako počnemo mlado od tretjega meseca naprej vaditi na primerno krmo, potem se tudi hipno odstavljenje izvrši laže in bolje.

Napregati je mlade konje tudi meseca avgusta ter dobro paziti žrebetom na kopita. Kjer je prilika, dobro je po delu uže ohlajene konje postaviti za nekaj časa v tekočo, a ne premrzlo vodo, in če take vode ni, vsaj ko pita dobro izprati.

Opravila pri čebelnjaku meseca avgusta.

V začetku, ali vsaj prve dni tega meseca začne po Kranjskem in Štajerskem ajda cvesti, in čebele dobivajo na njej največ zaloge za se čez zimo in za čebelarja, če je le vreme ugodno. Preveč dežja ali prevelika suša, oboje enako škoduje; tudi sploh viharo vreme je dostikrat krivo, da ajda ne zadefuje, ali kakor navadno pravimo: gluha ostane, in takrat tudi čebele malo naneso. Kakor ajda dobro ali slabo obrodi, so tudi čebele dobre ali slabe. Po južnih avstrijskih deželah se polovica ali vsaj

dobra tretjina čebelarjev veseli lepih dni ob ajdovem cvetju, nasproti — žaluje. Že meseca julija povsod pazijo na vreme, da vsak po svojem za mesec avgust prerokuje. Tega meseca naj skrben čebelar dobro opazuje, da mu čebelni molj (*phalaena cereana*) ne bo delal škode. Kakor vsak umen čebelar ve, pritepe se mali pepelnati metuljček najrajši zvečer o mraku ter poskuša pri žrelcu ali pri kaki drugi luknjici priti v panj. Kjer mu je le mogoče, leže jajčeca, in kadar plod izleze, prevrta in prevleče vse satovje s svojo moljavino, da najboljši panj dostikrat hira, dokler ga ne popuste čebele. Zato je zaničnost, če čebelar ne pogleda, da bi roj dejal v dober panj, ali vsaj zamašil in zamazal razpokline. Zato naj skrben čebelar ne le jeseni zaradi prezimovanja, ampak tudi čez leto zaradi toliko škodljivega metuljčka skrbno zamazuje vse razpokline in raze s kravjakom. Naj tudi panj večkrat pregleda, da iz njega spravi čvrstke, in osnaži prevlečeno satovje. Seveda se to da storiti le v panju s premičnim satovjem; zato, kakor pri vsaki priliki, tudi tu našim čebelarjem kličemo: popustite vender uže stari navadni panj z nepremičnim satovjem! Marsikaj starega je dobro: n. pr. staro vino, toda naš stari panj pa za čebelarstvo ni pripraven.

Kdor pa hoče od cvetoče ajde ali kmalu potem od cvetočega jesenskega vresja imeti obilno dobička, naj gleda, da bodo vsi panji imeli matice in da bodo sicer kolikor moči čebelni; torej naj brezmatične ali sicer slabe panje združi, ker čebelni, močni panji kaj naneso in se tudi roparicam najbolj gotovo ustavljajo.

Meseca avgusta je tudi navada čebele prevažati iz hribov ali sploh višjih krajev v nižje, na pr. na Kranjskem z Gorenjskega na Dolenjsko, z zgornjega Koroškega v ravnine okoli Celovca, itd. Po Kranjskem je tudi zelo v navadi ob ajdovem cvetju čebele kupovati na dobiček.

Razstava grozdja na Bizeljskem.

(20. do 28. dne septembra t. l.)

Od leta 1881. do l. 1886. je naše vinarstvo zbog trtne uši tako propalo, da skozi leta nismo imeli nikakšnega vinskega pridelka in so naši sodi prazni trohneli v kleteh. Vender so brezvestni trgovci točili slavnega bizeljca, pišečana, sremljana, sremca i. t. d., kakor nekdanj po onih krajih, kjer je prej slovelo naše vino. Velika nevarnost je pretila našim slovečim krajem, kajti bati se je bilo, da zgubimo dobro ime in one kraje, v ktere smo prej prodajali vino. Dokler smo bili brez vina, bili smo mirni. Danes pa nas silijo gospodarske sile, da se postavimo na noge in da oživimo dobro ime naših pokrajin. Pet let je sem, kar so naše gorice ozelenele na ameriški podlogi; uspehi so taki, da o takih nikdo niti sanjal ni. Porabili smo vsa sredstva in nismo samo na novo zasačili svojih vinogradov, ampak smo v obče vinarstvo spravili na višjo stopnjo.

Mi pridelujemo vina, ki so tako dobra in še boljša kakor ona starih trt, in upamo, da se nam dokaz popolnoma posreči.

28. dne junija t. l. so se zbrali odkorniki najglasovitejših vinorejskih občin breškega okraja in so sklenili da se napravi izložba grozdja na Bizeljskem, v prostorih tamošnje šole. Te razstave se v prvi vrsti udeleži prosti kmet (vinogradnik) breškega okraja. Tu se bode nudila vinskim kupcem prilika, da si na licu mesta ogledajo vinske pridelke, in uverjeni smo, da bode vsakdo zadovoljen z uspehi.

Za razstavo se je nalašč izvolilo Bizeljsko, in sicer

zato, ker so tam najstarejši in največji nasadi. Izleti v bližnje gorice, ktere bode priredil razstaveni odbor, bodo dokazali naš napredek v vinarstvu. Vinski trgovci bodo imeli tu najlepšo priliko ponoviti stare zveze in skleniti nove.

Drugi in važnejši povod te razstave je pa dolžnost hvaležnosti do onih krogov, ki so nas v tej silni borbi vsa leta vztrajno podpirali. Država, dežela in štajerska posojilnica so žrtvovale več sto tisoč za prosih novega vinarstva na Štajerskem. Hvaležno moramo priznati, da je skoraj cela vsota breškemu okraju do sedaj bila v veliko pomoč. Naša dolžnost je, da damo račun o tem, kako smo porabili te velike podpore. In mislimo, da se to najlože dokaže ob priliki nameravane izložbe. Upamo, da hodo naši uspehi merodajne kroge vzpodbudili, da bodo dali tudi drugim okrajem pomoč, kakeršno je do sedaj užival naš okraj. Pomen današnjih vrst je, merodajne kroge in vse one, ki se zanimajo za novo kulturo ameriških trt, opozoriti na našo razstavo. Natančnejše določbe pa se bodo razglasile pravočasno.

Odbor za razstavo grozdja na Bizeljskem.

Razne reči.

— **Poletnje gnojenje sadnemu drevju.** Sadno drevje po leti, zlasti meseca julija, zelo potrebuje gnojenja. Meseca julija se namreč tvorijo sadni popki za prihodnje leto, in če tedaj gnojimo, pripomoremo drevesu do rodovitnosti; vrhu tega pa poletnje gnojenje koristi tudi v tem, ker z gnojenih dreves sadje v tem letu ne odpada tako, kakor z negnojenih, in tudi bolje dozori. V gnoju mora biti tudi kalija (kajnit); toda kalijeva gnojila so ostra in v večji množini ne smejo priti v dotiko z drevesnimi koreninami. Iz tega vzroka je najbolje, da se toliko od debla, kakor daleč sega krona, izkoplje globok jarek, ali pa se naredi več do 1 m globokih lukenj, notri se denejo gnojila in se zalijejo z vodo ali z razrejeno gnojnico. Kot dušikovo gnojilo se lahko vzame žveplenokisli amonijak, kalijev soliter in čilski soliter, kot fosforovo gnojilo kostna moka in apnov superfosfat.

— **Kis obvaruješ,** da se ne spridi, ako ga ogreješ in nekaj minut kuhaš. Potem se dolgo dober ohrani.

— **Čiščenje zlatih okvirjev.** Zlate okvirje obriši, če jih muhe onesnažijo, z robcem, ktere ga si namočil v vinskem jesihu. Potem se okviri splaknejo s čisto vodo in posuše pri majhni toplini.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 137. Naši rokodelci imajo naročenih 2000 železnih postelj za vojake, ktere morajo črno pobarvati, in sicer z železnim črnim lakom. Ker se bo tega laka veliko potrebovalo, prišlo jim bo morda ceneje, ako ga sami naredijo. Zaradi tega vprašam, **kako se naredi lak za železo?** (I. K. v K.)

Odgovor: Lak za železo, in sicer črn, se dela iz premogove smole in katranovega olja. Katranovega olja je več vrst; kolikor hitreje sušeče se vzame, tem finejši je lak. Ktero olje je najboljšo, koliko ga je treba vzeti in isto tako, koliko smole, to vse je reč izkušnje, ktero mora vsak sam narediti, kajti tvornice smatrajo to za tajnost. Sicer pa bodite prepričani, da kupite lak ceneje iz tvornice, kakor pa je doma narejen, ker priprave in skušnje stoje veliko denarja. Tvornica ki izdeluje lak za železo, nam ni nobena znana.

Vprašanje 138. Kako sta se obnesli **Bahlsenovi rži „imperijal“ in „trijumf“?** Ali priporočate to seme? (J. E. v D.) —

Odgovor: Razven iz enega kraja (Železniki) nam o uspehu setve teh rži še nihče ni poročal. To poročilo se pa jako povoljno izreka o uspehu in tudi poskus na družbenem posestvu se je sponesel prav izvrstno; številke še ne moremo priobčiti, ker žito še ni omlačeno.

Vprašanje 139. Moji dve kobili imata taki šoli, da ne moreta prav nič rezanice zavžiti. Na gorenji željosti je nebo tako narastlo, da je nižje od zobovja. **Kako se zdravi šola?** (I. P. v P.)

Odgovor: Šola je vnetica sluznice na nebu v gobcu. Razrezavanje in žganje šole in puščanje krvi, s čemer naši kovači to bolezen radi zdravijo, je neuspešno in nepotrebno ter je ob enem nevarno. Šola naj se zdravi z izmivanje s tekočino, ktera se naredi, če se žavbelj kuha na jesihu ter se temu doda nekoliko medu. Dokler žival težko je, pokladati ji je le mehko krmo.

Vprašanje 140. Večkrat se zgodi, da se konji potolčejo (pobrcajo), in to najrajši na nogah. S čim in **kako je najbolje zdraviti nastale rane**, dokler so še nove? **Kako ravnati** potem, kadar dotični ud oteče, in kako, če se rana prisadi? (H. T. v D.)

Odgovor: Rane največkrat niso nevarne, a prav mnogokrat postanejo nevarne, ker jih naši gospodarji zanemarijo ali zamažejo. Če je rana videti količkaj nevarna, ali če je na kakšnem važnem mestu živalskega života (n. pr. na členih nog), ne obotavljajte se poklicati živineozdravnika. Ker ga pa ni vedno blizu, mora dati gospodar svoji živini prvo pomoč, in zato tu podajamo navodilo, kako ravnati z ranami, ktere, seveda, če niso posebno hude, kmetovalec lahko sam ozdravi. Kadar rana nastane, narediti je najprvo to le: Kri ustaviti, rano izprati, ranjenemu delu dati počitka, skrbeti, da se rana brez gnojenja zaceli in se ne prisadi, in slednjič skušati o pravem času preprečiti druge bolezni, ki lahko nastanejo zaradi rane. Da ustavimo kri, imamo razna domača zdravila, ktera pa včasih nič ne pomorejo; treba je žilo podvezati, kar pa more narediti le več človek. Navadna rana se izpere z mehko, v mrzli vodi namočeno cunj, ali še bolje z gobo. Kamenje, smeti ali kaj drugega enakega, kar utegne priti v rano, se mora skrbno izprati. — Ranjeni živini je treba dati počitka, zlasti, ako je ranjena na nogi. Glej pa tudi, da si živina sama ne more drgniti ali griziti ran. — Najbolje je, če se rana zaceli brez gnojenja; to je pa le takrat mogoče, če ni prevelika, ako se robovi lepo sprimejo in ako ranjeni deli niso zmečkani. To so največ vrezane rane. Zmečkane, udarjene i. dr. rane se pa le zacelijo, ako se gnoje. V ta namen je treba rane pravilno obvezati, kar pa vselej ne zadostuje še; treba jih je tudi zašiti. Rane šivati pa more le večak. Pri zdravljenju rane moramo gledati na največjo snago. Cunj za ipziranje mora biti čista, platnena ruta, in voda tudi popolnoma čista. Vodi se primeša eden ali dva odstotka karbolne kisline. Izprana rana se potrese z jodoformovim praškom, obloži se s karbolizovanim predivom in se slednjič obveže.

Vprašanje 141. Od kod prihaja, da moje hruške, ki so sicer debele in žlahtne, so vendar vse grintave in po eni stani rzzpoke. (J. L. v D.)

Odgovor: Navedenim boleznim Vaših hrušek je več vzrokov. Grinte povzročajo glive (majhne rastlinice), ki se vgnezdijo na površje sadja. Sadje je toliko bolj grintavo v kolikor bolj vlažnem in megli podvrženem kraju raste. Razven tega so pa nekatere vrste veliko bolj podvržene grintavosti nego druge. Da Vašim hruškam črni, oziroma rjavi in poka koža, to pa prihaja od tod, ker imate vrste, ki niso prikladne Vaši zemlji in legi in niso za visoka debela, ampak le za pritlično vzgojo. Tudi kamenitost hrušek, t. j. kadar so v hruševem mesu deli, ki so podobni drobnemu kamenčevju, ima iste vzroke. Da je pri nas toliko takega sadja, prihaja od tod, ker so naši sadjarji križem cepili vse vrste, od katerih so videli

prav lep sad ali pa so slišali o njih lepem sadu, brigali se pa niso, s kakim pogojem rodi dotična vrsta v resnici lep sad. Ako torej hočete pridelovati lepe namizne hruške, cepite Vaši zemlji prikladne vrste, vzgajajte jih pritlično v zavetni legi in jim dobro strezite. Vender pa ne trdimo, da bi ne bilo tudi takih vrst, da bi v Vašem kraju prav lep sad rodile na visokih debelih grintavost, ki prihaja od vlage, oziroma od gliv, odpravite, če postopate s fino zmletim žveplom cvetje in potem sadje.

Vprašanje 142. Kupil sem mladega, zelo zanemarijenega konja, skoraj brez grive. **Kako bi pospešil rast grivi?** (T. R. na P.)

Odgovor: Ako je mladi konj tako zanemarijen, da mu vsled nemarnosti griva izpada ali sploh ne raste, najboljšo sredstvo je, taki nemarnosti storiti konec. Dobro ga krmite, pridno snažite, češite mu grivo, izpirajte polt in odpravili boste kmalu to nepriliko.

Vprašanje 143. V našem okraju je navadno vsako leto jari ječmen snetjav, in sicer tako zelo, da postane črn in ne naredi nič zrnja, kadar se prične delati klasje. Takega klasja je včasih za tretjino ali pa še več. **Kako bi se dalo to odpraviti?** (J. M. v. G.)

Odgovor: Snetjavost povzroči glivica, ki je uže na semenu. Zito obvarujete te bolezni tako le: Vzemite za vsak hektoliter semena 20 dekagramov višnjevega vitrijola (bakrenega vitrijola) ter ga dobro stolicite in raztopite v vroči vodi. Prelijte ta raztopljeni vitrijol v škaf ter pritočite tolikrat po 40 litrov navadne vode, kolikorokrat po 20 dekagramov vitrijola ste vzeli. V to vodo denite seme ter je pustite v njej 12 do 16 ur; nekolikrat pomešati je dobro in, kar na vodi plava, posneti in proč zagnati. Tako namočeno seme je potem treba toliko posušiti, da je je moči sejati.

Gospodarske novice.

* **Premovanje konj**, ki se prične 31. dne avgusta t. l., vršilo se bo v osmih krajih. V 11 številki „Kmetovalca“ smo objavili natančen vzpored teh premovanj in vse določbe, danes pa še enkrat opozarjamo konjerejce na posamezne dneve. Premovanja bodo:

31. dne avgusta 1896. l., ob 1/2 11. uri dopoldne v Bohinjski Bistrici samo za žrebeče kobile iz Bohinjske doline,

1. dne septembra 1896. l., ob 10 uri dopoldne v Lescah za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Radovljica,

2. dne septembra 1896. l., ob 10 uri dopoldne v Kranju za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Kranj,

3. dne septembra 1896. l., ob 10 uri dopoldne v Kamniku za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Kamnik,

4. dne septembra 1896. l., ob 10 uri dopoldne na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okrajna glavarstva Ljubljanska okolica, Logatec in Postojna,

5. dne septembra 1896. l., ob 10 uri dopoldne v Ribnici za okrajno glavarstvo Kočevje,

12. dne septembra 1896. l., ob 2 uri popoldne v Trebnjem za okrajni glavarstvi Novo Mesto in Litija,

14. dne septembra 1896. l., ob 10 uri dopoldne v Št. Jarneju za okrajni glavarstvi Krško in Črnomelj.

* **Osma dirka konj v Št. Jarneju** bo 14. dne septembra t. l. popoldne ob 2 uri po vzporedi ki je objavljen v današnji številki „Kmetovalca“. Za one, ki pripravljajo konje za dirko, prijavimo uspehe zadnjih pet let ter omenjamo, da vsled zahteve c. kr. kmetijskega ministerstva morajo konji tudi

v prvem oddelku dirjati najmanj 2000 metrov, zato bodo letos v tem oddelku morali konji trikrat peljati okoli dirkališča.

Pregled hitrosti prvih zmagovalcev pri dirkah v Št. Jarneju v l. 1891. do 1895. v posameznih oddelkih.

	1000 metrov		enkrat okrog dirkališča	
	min.	sek.	min.	sek.
a) Za tri- in štiriletne plemene konje:				
1. 1891. Anton Straus iz Kostanjevice	3	5	2	28
" 1892. Fr. Tratnik iz Št. Jarneja	2	43	2	11
" 1893. Jan. Dular iz Maharovca	2	32	2	2
" 1894. Jos. Prime iz Zagorja	2	9	1	44
" 1895. Anton Straus iz Kostanjevice	2	18	1	51
b) Za starejše plemene konje:				
1. 1891. A. pl. Frankheim iz Št. Jarneja	2	51	2	17
" 1892. Jos. Rus iz Mirne Peči	2	43	2	11
" 1893. Jos. Grahut iz Gorenje Vasi	2	39	2	8
" 1894. Mih. Zalokar iz Zaboršta	2	33	2	3
" 1895. Jan. Recelj iz Št. Jarneja	2	22	1	56
c) Za kranjske konje brez razločka:				
1. 1891. Fr. Borze iz Maharovca	3	6	2	30
" 1892. Jan. Hrovat iz Št. Jarneja	2	38	2	7
" 1893. Ant. Šmid iz Mirne	2	28	1	59
" 1894. Ant. Šmid iz Vinice	2	27	1	58
" 1895. Jos. Borštnar iz Št. Jarneja	2	20	1	52

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Dalje in konec.)

Podružnica Brezovica predlaga nadalje, naj c. kr. kmetijska družba posreduje, da bi tisti delavci ali posli, kateri ves čas svoje mladosti preživijo zunaj domače občine, na pr. po tvornicah, pri železnicah itd., na stare dni, ko se ne morejo več z delom preživiti, ne imeli nobenih pravic do domače občine, ampak do tiste, v kateri so delali. Družbeni ravnatelj, gospod Pirc, priznava opravičenost te želje; ker se bode pa že letos sklepalo v državnem zboru o domovinskem zakonu in je upati, da dobe kmetijske občine po novem zakonu mnogo olajšav, naj se o tem predlogu preide na dnevni red. Občni zbor je vzprejel nasvet družbenega ravnatelja.

Podružnica Čatež predlaga: Ker je število udov c. kr. kmetijske družbe od 400 narastlo tekom zadnjih let na približno 4000, je potrebno, da se tudi število odbornikov c. kr. kmetijske družbe pomnoži. Predlog je utemeljeval zastopnik podružnice, gosp. nadučitelj Pogačnik, ki želi, naj bi se za vsak politični okraj volil po en odbornik. Taki odborniki bi najbolj poznali razmere svojega okraja in bi jih torej lahko zastopali pri sejah glavnega odbora. Določilo, da mora vsaj šest odbornikov stanovati v Ljubljani, naj bi ostalo nespremenjeno. kajti k sedanjim 12 odbornikom bi se volil še po en odbornik za vsak političen okraj. Družbeni predsednik, gospod cesarski svetnik Murnik, izjavi, da se o tem predlogu ne more sklepati, ker ni bil po pravilih 14 dni pred občnim zborom predložen glavnemu odboru, ker pomenja ta predlog premembo pravil; pač pa se lahko posvetuje o tem predlogu. Zastopnik črnomaljske podružnice, gospod Šetina, se izreče proti predlogu, češ, večje ko je število odbornikov, tem okornejše je poslovanje. Zastopnik podružnice krške, gospod dr. Romih, povdarja, da je sedaj premalo odbornikov. Dolenjska naj bi bila zastopana po svojih odbornikih v glavnem odboru, ker Dolenjska nujno potrebuje pomoči. Družbeni ravnatelj, gospod Pirc, pravi, da glavni odbor nima nič proti temu, ako se število odbornikov

pomnoži, vendar se boji, da bi oddaljeni odborniki ne pribajali k sejam. Sicer so pa razmere po deželi tudi sedanjemu odboru znane. Zlasti govornik kot potovalni učitelj pozna razmere po posameznih krajih morebiti bolje, kakor kak domačin. Občni zbor je končno sklenil, da se bode v prihodnjem občnem zboru sklepalo o predlogu čateške podružnice.

Podružnica Križ pri Trziču predlaga, naj se ustanovi pododsek za spečavanje sadja. Zastopnik podružnice, gospod grajščak Kump, opozarja na sadno kupčijo na Štajerskem, kjer je kupčija urejena. Štajerci potegnejo po 6 do 7 gold. za kvintal. Tudi na Kranjskem je treba sadno kupčijo urediti, da ne dobe večino dobička prekupeci. Posamezne podružnice bi odseku poročale vsak teden, koliko sadja imajo posamezni sadjarji za prodajo, odsek pa naj bi stopil v zvezo z velikimi trgovci. Družbeni tajnik, gospod Pirc, naglašja da na Štajerskem sadne kupčije ni uredila kmetijska družba, ampak posebno sadjarsko društvo, kateremu je na čelu grof Attems. Sadna letina bode letos povsod jako dobra, zato najbrže ne bode kupčija s sadjem posebno cvetoča. Da bi se storilo, kar je sploh storiti mogoče, naj občni zbor pooblasti tajništvo kmetijske družbe, da skuša dobiti naslove velikih sadnih trgovcev, naj inserira po raznih časnikih in na ta način pospešuje sadno kupčijo. Ta predlog je bil soglasno vzprejet.

Mokronoška podružnica predlaga, naj se c. kr. vlada naprosi, da krepko deluje na to, da bi se prihodnje leto, ki bode hroščovo leto, pokončevali hrošči. Zastopnik podružnice, gospoda Penca in baron Berg, toplo priporočata ta predlog. Slednji pravi, da je skušal že na razne načine pokončevati hroščeve ličinke; poskusil je tudi z nekim bacilom, kakor so ga priporočali razni kmetijski listi, toda vse je bilo brezuspešno. Treba bo torej nabirati hrošče. Gospod Šetina iz Črnomlja povdarja, da hrošči tudi vinogradom delajo silno škodo; naj bi se torej pokončevanje hroščev vršilo vztrajno in splošno, c. kr. vlada pa naj bi nabiranje hroščev pospeševala z vso strogostjo. Ko je še družbeni ravnatelj, gosp. Pirc, predlog kot jako umesten priporočil, vzprejel ga je občni zbor soglasno.

Ista podružnica predlaga nadalje, naj se c. kr. vlada naprosi, da strogo postopa proti razširjevanju svinjske kuge iz okuženih dežel in okrajev. Deželni poslanec in veleposestnik, gospod grof Barbo, priporoča predlog ter pojasnjuje, kako se je kuga zanesla na Kranjsko. Okrajna glavarstva so bila premalo skrbna, čas za opazovanje je bil prekratek, gonjačem odvzeti prasiči so se prodajali in tako je prišla kuga v deželo. Deželni poslanec in veleposestnik, gospod vitez Langer, stavi še dopolnjujoči predlog, naj se kuga v občinah, kjer je samo po nekaterih hlevih, lokalizuje, da se ne razširi tudi na sosednje hleve. Vlada je sicer zaprla mejo proti Hrvatski, a naredbe se niso točno izvrševale in tako se je kuga zanesla na Kranjsko. Deželni živinozdravnik gospod Wagner zagovarja postopanje vlade in zavrača vso krivdo na kmetovalce. Župani so baje izdajali živinske potne liste domačim kmetovalcem, kateri so ponoči dobivali čez mejo hrvatske prasiče. In ti so jih dalje prodali kot svoje. Vlada je prosila za vojaško stražo, toda taka straža ni bila dovoljena; občinska straža pa se ni izkazala zanesljivo. Državni poslanec, gosp. Povše, povdarja, da je predlog mokronoške podružnice jako umesten. Prasičja kuga je neozdravljiva; navadno po ti bolezni napadeni prasiči vsi poginejo. Na poslanca Višnikarja so se obrnili nekateri posestniki s prošnjo, naj bi se ne postopalo tako strogo pri dovolitvi prehoda prasičev čez mejo. Ali dotični poročevalec v ministerstvu je naravnost povedal, da o polajšavah ni niti govoriti; postopati se mora z vso strogostjo, da se odvrne od dežele velika nesreča. Gospod učitelj Šetina vpraša, kako naj se odvrne preteča revščina na Dolenjskem. Svinjereja je Dolenjcem precej donášala. Mlade prasičke so Dolenjci dobivali iz Hrvatske. Letos pa niso mogli dobiti prasičev. Prišla bo jesen in ne bo kaj prodati. Kmetijska družba naj bi priskrbela potrebnih prasičkov, zlasti za Dolenjsko. Govornik končno povdarja, da bi bil sedaj ugoden čas, da se svinjereja na Dolenjskem prične gojiti še intenzivneje. Po-

sestnik gospod Babnik opozarja na to, da večkrat prasiče, ki so poginili, kar v Ljubljano vržejo. Na ta način bi se lahko svinjska kuga razširila tudi v ljubljanskem okraju. Naj bi se torej tako počenje strogo prepovedalo. Grajščak gospod dr. Goriany zahteva, da deželna vlada v konkretnih slučajih takoj potrebno ukrene in ne čaka vselej na to, kaj bode reklo ministerstvo. Kazen za prestopke proti naredbam oblastij se govorniku zdi prenizka. Neki kupec, ki je več sto prasičev spravil čez mejo, je bil kaznovan s 40 gld. To je popolnem neprimerna kazen za človeka, ki zasluži več stotakov na dan. Je li potem čudno, da se prasičja kuga ne more zatreti? Deželni živinozdravnik, gospod Wagner, obeča, da bode vlada strogo postopala in zlasti kontumacijski čas primerno podaljšala. Merodajni krogi pa naj poučujejo ljudstvo, da bode natančneje izpolnjevalo zakonita določila. Družbeni ravnatelj, gospod Pirc, obžaluje, da je dežela vsled prasičje kuge izgubila znaten dohodek. Več ko za milijon se je vsako leto prodalo prasičev iz dežele. Da se je kuga zanesla v deželo, so krivi večinoma kmetovalci sami, misleč, da so vladne naredbe same sitnosti. Žal, da se je celo v slovenskih časopisih postopanje vlade obsojalo in se porogljivo omenjale njene naredbe. Želeti je, da bi ljudstvo v tem oziru vlado podpiralo. — Pri glasovanju je bil predlog mokronoške podružnice vzprejet.

Novomeška podružnica predlaga, naj glavni odbor c. kr. kmetijske družbe posreduje, da se bode tatvina po vinogradih strožje kaznovala. Družbeni ravnatelj, gospod Pirc, nasvetuje, naj se čez ta predlog preide na dnevni red, ker je to stvar kazenskega zakona; sicer pa morajo skrbeti občine za varnost poljščine. Vzprejeto. — Ista podružnica predlaga nadalje, glavni odbor c. kr. kmetijske družbe naj skuša doseči, da se poselski red prenaredi sedanjim razmeram primerno. Zastopnik podružnice, gosp. Zorc, podpira predlog ter navaja, da je kmetovalcu po zimi mnogo poslov na razpolaganje, po letu, ko bi jih najbolj potreboval, pa nič. Tudi zastopnik črnomaljske podružnice, gospod Šetina, se izjavi za premembo poselskega reda. Družbeni ravnatelj, gospod Pirc, omenja, da se vedno in vedno ponavljajo pritožbe o poselskem redu; vender, ko bi vprašali zastopnika novomeške podružnice, kako in v čem naj se poselski red prenaredi, bi nam težko vedel odgovoriti. Govornik pravi, da poselski red ni slab, ali izvrševati ga je treba točno. Sicer pa naj novomeška podružnica temeljito pretresa to vprašanje in naj stavi za prihodnji občni zbor konkretne predloge. Glavni odbor se bode potem obrnil na deželni zbor za premembo poselskega reda.

Planinska podružnica predlaga, naj bi se zatiranje hroščev vršilo splošno in strogo, češ, ako bo šlo v Planinski dolini tako dalje, pokončal bode ogerc (hroščeva ličinka) vse nasade. Gospod grajščak Kump pa stavi resolucijo, naj se zatiranje krtev popolnem zabrani. — Obvelja.

Podružnica za Poljansko dolino predlaga: C. kr. kmetijska družba naj deluje na to, da se lovski zakon vsaj toliko premeni, da bi posestnik sadnega nasada ali vrta imel pravico ustreliti zajca ali drugo divjačino na svojem posestvu, če mu dela škodo. Zastopnik podružnice, gospod kapelan Kromar, priporoča predlog, družbeni ravnatelj, gospod Pirc, pa nasvetuje, naj se preide na dnevni red, ker niti lansko leto sklenjeni zakon še ni potrjen. Občni zbor je pritrdil nasvetu ravnatelja Pirca. — Ista podružnica predlaga nadalje, naj bi se na merodajnem mestu vplivalo na to, da bi se za Poljansko dolino nastavil živinozdravnik, ker se ljudstvo večinoma peča z živinorejo in je vsled tega zdravnik zelo potreben. Predlog je bil vzprejet.

Črnomaljska podružnica predlaga, naj c. kr. kmetijska družba stori potrebne korake, da se železniška voznina za umetna gnojila primerno zniža. Družbeni ravnatelj, gospod Pirc, pojasni, da so železnična ravnateljstva že sklenila znižati voznino za umetna gnojila, ako se vsaj 5000 kg gnojila skupaj naroči. Treba je torej le zadružno postopati.

Vipavska podružnica predlaga: Ker ni vsaka ameriška trta vsaki zemlji priležna in ker bi poskušnje trtorejcu vzele

preveč časa in povzročile troškov, želeti je, da bi c. kr. kmetijska družba poskrbela za to, da bi se zemlja po vseh vinorodnih krajih brezplačno analizovala in da bi se določilo, katera trta je tej ali onej zemlji priležna. Državni poslanec, gospod Povše, omeni, da misli ministerstvo poslati na nekatere kraje aparate, s katerimi bode možno umnejšim kmetovalcem analizovati zemljo. Predlog vipavske podružnice se bode odstopil deželnemu odboru, istotako tudi nadaljnji predlog iste podružnice, ki se glasi: Ker se opaža, da trte, na ameriški podlogi cepljene, niso vselej v harmoniji s cepiči, želeti je, da se v deželni trtnici tudi pazi na to, da bodo cepiči s podlogo v soglasju in da se odjemalcem tudi naznani, kake vrste so podloge.

Krška podružnica predlaga: 1.) Pri deželnem odboru naj se napravi zadosti založen zaklad, iz katerega bi se dajale podpore in brezobrestna posojila vinogradnikom, ki zasajajo svoje vinograde, uničene po trtni uši. 2.) Prošnje za brezobrestna posojila naj se rešujejo kolikor mogoče hitro. 3.) Posojila naj se dovoljujejo v tako visokih zneskih, da bode mogoče prosilcem zasaditi parcele, za ktere so se odločili. 4.) Pri dovoljevanju posojil naj se ne postopa pretesnosrčno; merodajna bodi parcela, za ktero se prosi, ne pa oseba, ktera prosi posojila. 5.) Deželni del brezobrestnega posojila naj se izplačuje h kratu z državnim delom pri davkarji. Zastopnik podružnice, gospod dr. Romih, toplo priporoča predloge ter pravi, da se za novo zasaditev enega hektara potrebuje 1000 gld.; vseh vinogradov na Kranjskem je pa blizu 11.000 hektarov; ako bode torej dežela dajala na leto samo 20.000 gld. brezobrestnega posojila, treba bode za prenovljenje naših vinogradov vsaj 400 let. Na vsak način se torej mora pri skrbeti zadostna glavica, kajti škoda po trtni uši je večja nego škoda po potresu, in mora se najti modus, po katerem bode mogoče prenovljenje vinogradov pospešiti. Gospod poslanec Povše je mnenja, da dežela ne more dati višjega prispevka, ker so davki itak že jako visoki. Pač pa je poljedelski minister obljubil, da bode dal za obnovljenje vinogradov na Kranjskem 100.000 gld., ako dežela dovoli enak prispevek. To pa bode mogoče le tedaj, ako se ustanovi investicijski zaklad s pomočjo posojila. Na to bode moral delovati deželni zbor. — Predlogi krške podružnice se bodo izročili deželnemu odboru v blagovoljno uvaževanje.

Krška podružnica nadalje predlaga: Da se vinarstvo po vinorodnih krajih pospeši, treba je suho in zeleno cepljenje ameriških trt že v ljudski šoli temeljito učiti. Glavni odbor naj se v tem oziru z utemeljeno prošnjo obrne na c. kr. deželni šolski svet in deželni odbor. Zastopnik podružnice, gospod dr. Romih, tudi ta predlog toplo priporoča, gospod učitelj Šetina pa je mnenja, da se z otroki, ki nimajo še zmisla za tak pouk, ne da nič doseči in bi torej bolj kazalo, ženske poučevati v cepljenju. Potni učitelj Gombač priporoča predlog krške podružnice, kteremu pritrdi tudi občni zbor.

Zadnja točka dnevnega reda so bili nasveti in prosti govori posameznih družabnikov. Gospod kulturni inženier Pour povdarja v obširnem poučnem govoru o koristi komasacije ali zloženja zemljišč, zlasti z ozirom na Kranjsko, ter predlaga: Glavni odbor naj odpošlje peticijo na ministerstvo, da bi predložilo načrt zakona o komasaciji deželnemu zboru kranjskemu v obravnavo. Drugo peticijo naj glavni odbor odpošlje deželnemu zboru kranjskemu s prošnjo, naj na temelju izkušenj v Nižji Avstriji in na Moravskem skuša doseči za Kranjsko zakon o zloženju zemljišč. — Ker je bila zaradi pozne ure že večina zborovalcev odšla, se o predlogih ni moglo glasovati, ker občni zbor ni bil več sklepčen.

Predsednik, gospod cesarski svetnik Murnik, se na to zahvali za obilo udeležbo pri občnem zboru ter ob pol 2. uri popoldne zaključil zborovanje.

Seja glavnega odbora 21. dne julija 1896.

Seji je predsedoval družbeni predsednik, gospod cesarski svetnik Ivan Murnik, navzoči so bili: podpredsednik gosp.

Jo s. Fr. Seunig ter odborniki gg. grof Barbo, deželni glavar Detela, baron Lazarini, Povše, Witschl, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik in tajnik Pirc.

Predsednik pozdravi novo izvoljenega odbornika, gosp. grofa Barbota, ter vse zopet izvoljene odbornike, prosivši jih, naj svoje sile porabijo v prospeh kmetijstva in v procvit družbe.

Odbor odobri nasvete, ktere je predložiti vis. deželnemu odboru glede porabe deželne podpore za l. 1896. Pri tem se sprejmejo resolucije glede poskusa z novim sredstvom „porcosin“ proti rdečici prasičev in glede nakupa enega originalnega jorkširskega mrjasca.

Izredni občni zbor v Novem Mestu se določi na 15. dan oktobra t. l. ter se naroči tajništvu ukreniti vse potrebno v to svrhu. —

Zaradi potnih predavanj o pridelovanju krme po Dolenjskem se sprejmejo predlogi tajništva.

Odbor vzame na znanje tajnikovo poročilo o tisku in prodaji knjige „Obnovitev opustošenih vinogradov“.

Dopis vis. c. kr. deželne vlade, da se sme preostanek državne podpore za ribarski tečaj porabiti za enega ribiča, ki naj se temeljiteje izuči v ribarstvu, se vzame na znanje.

Isto tako se vzame na znanje dopis vis. c. kr. deželne vlade glede sklepa v občnem zboru, zadevajočega prasičjo kugo.

Na predlog podružnice v Vodica poprijel bo odbor inicijativo, da se na Kranjskem uvede košnja žita, ki je dokaj praktičnejša in cenejša nego žetev.

Za nove ude se sprejmejo gg:

Sedej Anton, posestnik v Doleh; Gregorač Frančišek, vodja ljudske šole v Metliki; Franc Jakob, posestnik v Metliki; Mežnaršič Ivan, posestnik v Metliki; Wacha Frančišek, lekarnar in posestnik v Metliki; Kompare Ivan, posestnik v Metliki; Melečki Valentin, c. i. k. ritmojster na Selu; Podlesnik Davorin, trgovec v Radečah; Müller Karol ml., trgovec v Črnomlju; Kastelic Frančišek, kovač in posestnik v Cerknici; Petsche Josip, posesnik v Komešcu; Kodeh Janez, posestnik v Drušah; Lokar Frančišek, posestnik v Mali Loki; Bralno društvo v Ljubnem; Dr. Drž Josip, zdravnik v Ljubljani; Benet Josip, posestnik v Radečah; Zakrajšek Anton, posestnik v Podsmreki; Pirc Ana, posestnica v Ardu; Češnovar Herman, gostilničar v Ljubljani; Pezdir Jakob, posestnik v Ljubljani.

Razglas

o deželnih konjerejskih darilih za kobile z žrebeti, ki se bodo delila v Bohinjski Bistrici za občini Bohinjska Bistrica in Srednja Vas.

Na predlog podpisanega odseka je visoki deželni odbor dovolil denarno podporo, s katero priredi

v ponedeljek, 31. dne avgusta t. l., dopoldne ob pol 11. uri v Bohinjski Bistrici premovanje težkih kobil z žrebeti za vse vasi v Bohinju.

Za premovanje veljajo ta le določila:

1.) Premovanje izvrši konjerejski odsek po pravilniku, ki je veljaven ob delitvi državnih daril.

2.) Pravico do daril v Bohinjski Bistrici imajo le konjerejci iz občin Bohinjska Bistrica in Srednja Vas.

3.) Obdarovanci imajo sicer pravico udeležiti se s svojimi žrebečimi kobilami premovanja v Lescah 3. dne septembra, a v tem slučaju morajo deželno darilo vrniti.

4.) Za darila se smejo poganjati le kobile z žrebeti, ktere so uže štiri leta stare ter so zdrave in dobro rejene, imajo svojstva dobrih plemenskih kobil in vodijo s seboj lepa žrebeta, ki še sesajo ali so že odstavljeni.

5.) Darilo se bo priznalo kobilam samo tedaj, ako žrebe izvira od državnega ali dopuščenege zasebnega žrebca in je to dokazano z zakonitim spuščalnim listom.

6.) Za take kobile se bo razdelilo deset daril, i. s.: eno za 25 gld., eno za 20 gld., tri po 15 gld., in pet po 10 gld.

Samostalni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 31. dne julija 1896.

Frančišek Povše s. r.

Program konjske dirke v trab 1896. l.,

ktero priredi konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v ponedeljek, 14. dne septembra t. l.

v Št. Jarneju na Dolenjskem,

in sicer v prvih dveh oddelkih samo za kmetijske posestnike, t. j. take, ki svoja zemljišča obdelujejo svojeručno, v drugih oddelkih za vse brez izjeme.

Dirka bo 14. dne septembra (v dan premovanja konj) popoldne ob 2. uri v Št. Jarneju, in sicer na novo prirejenem dirkališču.

I. Dirka tri- in štiriletnih kranjskih žrebcev in kobil.

Daljava 2400 metrov. Ako se oglasi samo en tekmovalec, dobi prvo darilo le tedaj, če pride v šestih minutah na cilj.

Prvo (državno) darilo 200 kron.

Drugo (državno) „ 100 „

Tretje (deželno) „ 50 „

II. Dirka starejših kranjskih žrebcev in kobil.

Daljava 2400 metrov. Ako se oglasi samo en tekmovalec, dobi prvo darilo le tedaj, če pride v šestih minutah na cilj.

Prvo (državno) darilo 100 kron.

Drugo (deželno) „ 50 „

Tretje (deželno) „ 25 „

III. Dirka za konje brez razločka starosti in spola, tudi za valahe, ki so najmanj pol leta lastnina enega in istega kranjskega posestnika.

Daljava 2400 metrov. Ako se oglasi samo en tekmovalec, dobi prvo darilo le tedaj, če pride v šestih minutah na cilj.

Prvo (deželno) darilo 100 kron.

Drugo (deželno) „ 50 „

Tretje (deželno) „ 25 „

Četrto (deželno) „ 25 „

IV. Gosposka dirka s parom konj brez razločka spola in starosti konj.

Daljava 2400 metrov. Dirka se vrši le tedaj, če se zglase trije tekmovalci.

Častno darilo konjerejskega odseka: srebrna namizna oprava, vredna 100 kron.

Udeležitev pri dirki je zglašiti pismeno, ali pa na dan dirke tudi ustno najpozneje do 12. ure popoldne, občinskemu uradu v Št. Jarneju.

Za udeležitev v I. II. in III. oddelku je plačati pri zglašitvi 1 gld. v IV. oddelku 2 gld. vstopnine.

Pri dirki veljavne določbe.

1.) Razsojevalci so odborniki podpisanega odseka in za to odbrani veščaki.

2.) O vseh prepirih razsojajo z večino glasov razsojevalci.

3.) K I. in II. dirki so pripuščeni na Kranjskem rojeni konji od tretjega leta naprej. To je dokazati z listom, kterege je dobila konjeva mati pri oplemenitvi.

Za državna darila morejo tekmovalci le konji, ki so dobili v l. 1894. do 1896. kako premijo; zato so pa pozvani posestniki še ne premovanih konj, kteri se mislijo dirke udeležiti, da pripeljejo svoje konje 14. dne septembra dopoldne ob 9. uri k premovanju v Št. Jarnej. Dajala se bodo odsekova darila, in sicer tudi žrebce.

K Dirki so pripuščeni le tisti konji, ki so najmanj pol leta — od dneva dirke nazaj šteto — neprtrgano v lasti

enega in istega kranjskega posestnika. To je dokazati z županskim potrdilom.

4.) Kdor se ni zgledal o pravem času, ne sme priti s svojim konjem na dirkališče.

5.) Ako se zgledajo k vsaki dirki manj nego trije tekmevalci, onda veljajo gorenji predpisi in pa določila podpisanega odseka.

6.) Za konje, ki so nad 9 let stari, ni treba povedati starosti.

7.) Dovoljeno je kaki navzoči osebi precej dokazati, da kak konj nima pravice po gorenjih določbah dirkati v kaki dirki.

8.) Tekmovalci morajo biti na dirkališču pol ure pred začetkom dirke. Tu je naznaniti voznike, in tu se pregledajo konji. Kdor pride prepozno, ne sme tekmovali.

9.) Razvrstitev dirkačev določi žreb.

10.) Tekmovalci, ki nečajo ustreči vsem določbam odsekovim, izključijo se od dirke.

11.) Konja, ki med vožnjo prične iti v galop, pognati je precej v trab. Ako konj prestopi prostor med dvema zastavama (15 met.) v galop, ali če pride v galopu na konec, izgubi pravico do darila.

12.) Ugovore zaradi nepravilne vožnje je precej naznaniti razsojevalnemu odboru

V Ljubljani, 31. dne julija 1896.

Samostalni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Frančišek Povše,
predsednik.

Št. 15.504.

Razglas.

Vsled postave z 28. dne marmaja 1892. l., št. 61. drž. zak., se dovoljuje tistim posestnikom, katerih vinogradi so uničeni od trne uši in kateri so zaradi trne uši v začasni stiski, za obnovitev vinogradov z ameriškimi trtami neobresten predjem v denarjih iz državnega in deželnega zaklada.

To se daje s tem pristavkom na znanje, da se morajo do-
tične prošnje, ktere so s prilogami vred neokolekovane, najdalje do

1. septembra 1896. l.

pri c. kr. okrajnem glavarstvu vložiti, ker se na vse po tem ob-
roku vložene prošnje za delavno dobo leta 1896./7. ne bi moglo
ozirati.

Prošnjam je treba priložiti:

1.) posestni list,

2.) zemljeknjižni izpisek,

3.) načrt, kako se bo vršilo delo, in preudarek troškov.

Obrazci za prošnje in za gori omenjeni načrt se dobijo brez-
plačno pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

C. kr. okrajno glavarstvo v Krškem,
28. dne julija 1896.

Schönberger s. r.

Št. 10.850.

Razglas.

Ker se glasom uradnega naznanila kuga v gobcu in na par-
kljih v Bosni nahaja samo še na več krajih okraja Slamoč, in loco
Županjac, v ekspoziturnem področju Grahovo okraja Livno in v
kraju B. Brod okraja Dervent, in je Hercegovina sedaj popolnoma
kuge prosta, omejuje deželna vlada tuuradno prepoved uvažanja in
prevažanja prežvekovalcev (goveje živine, ovac in koz) iz okupa-
cijskega ozemlja na Kranjsko sedaj na ono živino, ki pribaja iz
okuženih okrajev Slamoč, Livno in Dervent.

To se razglašja glede na tuuradni razglas od 2. dne marmaja
1896. l., št. 3698., z dodatkom, da se prestopki prepovedi uva-

žanja, ki ostane nasproti zaznamenovanim okrajem Bosne v veljavi,
kaznjujejo po postavi s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 13. dne julija 1896.

Št. 11.087

Razglas.

Na podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora
o živinskih kugah s 6. dne decembra 1891. l. in točke 5. k temu
dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz
l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže
drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kralje-
vine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnih zapornih
ozemelj nemške države, v katerih je razširjena plućna kuga, in sicer:

1.) Iz vladnih okrajev Potsdam, Stettin, Devin, Düsseldorf,
in Kolín v kraljevini Pruski;

2.) iz vladnega okraja Spodnje Bavarsko v kraljevini Ba-
varski;

3.) iz okrožnih glavarstev Draždane in Lipsko v kraljevini
Saksonski;

4.) iz vojvodine Anhaltske;

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane vsled razpisa
ministerstva za notranje stvari z 13. dne junija t. l., št. 20.142., ozi-
roma vsled tuuradnega razglašja s 16. dne junija t. l., št. 9262.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje
stvari s 14. dne julija 1896. l., št. 23.762., daje na znanje z do-
datkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznju-
jejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., oziroma
po § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu iz-
danega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 16. dan julija 1896.

Št. 11.271.

Razglas.

Po uradnih naznanilih je kuga v gobcu in na parkljih v
celem okraju Županjac v Bosni popolnoma ponehala.

Gledé na tuuradni razglas s 13. dne julija t. l., št. 10.850.,
se torej iznova dopusca uvažanje in prevažanje prežvekovalcev (go-
veje živine, ovac in koz) iz tega okraja na Kranjsko; nasprotno
pa ostane prepoved uvažanja in prevažanja prežvekovalcev iz oku-
ženih okrajev Glamoč, Livno in Dervent na Kranjsko še nadalje v
veljavnosti.

To se razglašja z dodatkom, da se prestopki prepovedi uva-
žanja, ki ostane nasproti zaznamenovanim okrajem Bosne še v ve-
ljavi, kaznjujejo po postavi s 24. dne maja 1882 l., drž. zak. št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 21. dne julija 1896.

Listnica uredništva.

A. K. v P. O porabi listja, ki je škropljeno z modro galico,
berite odgovor na 125. vprašanje v 12. številki letošnjega „Kme-
tovalca“.

S. M. v B. Vaše vprašanje je pravno ter je more povoljno
rešiti le pravnik, ki izreče svoje mnenje na podlogi natančnih
informacij, katerih nam pa Vi sploh niste podali; zato Vam ne
moremo odgovoriti, tudi če bi kakega pravnika vprašali za svet.

W. v D. Če se deteljni snopi ne delajo preveliki, zakaj ne.
— Na jablanah ni peronospora. — S potaknjenci hitreje napravite
živo mejo nego s setvijo semen.

J. P. v P. Kdaj je treba žrebeta odstaviti, morete brati v
spisu „Konjerejčeva opravila meseca avgusta“, ki je objavljen v
v pričujoči številki.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

Kmetovalec izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 14.

V Ljubljani, 31. julija 1896.

Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 31. julija 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 32.— kr. do gld. 34.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; gorenjska repa gld. 26.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.— kr.; konopno seme gld. 12.— kr. do gld. 12.25 kr.; kuminovo seme gld. 30.— kr. do gld. 31.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 7.— kr.; rudeči Hrvat gl. 6.50 kr.; prepeličar (koks) gld. 8.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čiščenega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr. brez dima sušene gld. 16.— kr. do gld. 16.50 kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr.

Ježice nove: gld. 4.20 kr. do gld. 4.75 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 23.— kr. do gld. 24.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr.

težke od 30 do 40 kg " " 26.— " " 27.— "

lahke " " 27.— " " 28.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.80 kr. do gld. —.95 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 28 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 3.50 do 3.75

" kun " " 7.— " 8.— za par.

" dihurjev " " 2.— " 2.50

" vidr " " 6.— " 7.—

Kože zajcev po 10 do — gld. za 100 komadov.

Pepelika (potoš) po gld. 16 — 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 29. julija 1896. Pšenica gld. 7.70 kr., rž gld. 6.30 kr., ječmen gld. 5.50 kr., oves gld. 7.— kr., ajda gld. 8.— kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 5.20 kr., leča gld. 10.— kr., grh gld. 10.— kr., fižol gld. 11.— kr., seno gld. 2.14 kr., slama gld. 2.14 kr. (Vse cene veljajo za 100 klgr.)

Na Dunaji, 30. julija 1896. Pšenica gld. 6.50 kr., rž gld. 5.60 kr., ječmen gld. 7.— kr., oves gld. 5.65 kr., turšica gld. 4.15 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Hiša

št. 30 v Zgornji Šiški nad Ljubljano

s 3 sobami, hlevom in kletom ter lepim sadnim vrtom, se proda iz proste roke pod zelo ugodnimi pogoji. — Hiša stoji na prav lepem kraju poleg ceste ktera vodi v Dravlje.

(69—2)

Več rabljenih, dobro okusnih (73—1)

vinskih sodov

kteri so popolnoma v dobrem stanu, ima naprodaj

JOSIP LEUZ, trgovec v Ljubljani.

Posojilnica v Radovljici

obrestuje vloženi denar po 4 $\frac{1}{2}$ % in izposojuje denar na posvetva proti 4 $\frac{3}{4}$ % in na osebni kredit proti 5% obrestovanji. — Občinam in drugim društvom dovoljuje pa tudi na hipoteke proti 4 $\frac{1}{2}$ % in na menjice proti 4 $\frac{3}{4}$ % obrestovanju. Posojila na hipoteke dovoljuje na poljubljene načine, namreč na amortizacijo v 36 letni in tudi v krajši dobi, kakor prošnik zahteva, ali pa, da dolžnik vrne svoj dolg, v delnih zneskih po svojih močeh.

Jako ugodno pa je za posetnike to, da tudi posojilnica izde- luje vse listine pri zavarovanju kakega posojila — brezplačno — le koleke ima vsak prošnik sam plačati.

Stanje hranilnih vlog bilo je pri tukajšnji posojilnici koncem pretečenega polletja 1896. 325.679 gld. 27 kr. in stanje posojil 225.548 gld. 35 kr.

Posojilnica uraduje vsaki dan od 8—12 ure dopoldne in od 2—6 ure popoldne; v nedeljah in praznikih pa od 8—10 in od 11—12 ure.

(70—1)

Kathreiner-
KNEIPPPOVA SLADNA KAVA
je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.
Dobi se povsod, pol kile za 26 kr.
Svarilo! Zaradi ničvrednih po-
narejenih izdelkov je treba paziti
na izvirne zavoje s imenom:
Kathreiner

(6-7)

Trtne škropilnice „Patent Schindler“.

(49-9)

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovejših sistemov, puške: lovske za brok ali krogelje, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane.

(34-13)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, do-
pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

Stroji za porabo sadja in izdelovanje mošta.

Stiskalnice za sadje
za grozdje
s trajno delujočem dvojnem in
pritisk vravnajočem pritiskalom
„Herkules“, ki zajamčeno opravi
20% več dela kakor koli druga
stiskalnica.

Sadni in **MLINI,**
grozdni roblači,

popolne moštarnice, stalne
in vozeče,

stiskalnice in mlini za izdelovanje soka
iz malin, ribezla i. t. d.

Sušilnice za sadje in zelenjad, stroje za rezati
in lupiti sadje.

(64-2)

Najnovejše samedelujoče patentovane trtne
škropilnice „Sifonija“.

Vse te stroje izdeluje in prodaja pod jamstvom kot po-
sebnost v najnovejši, najboljši in skušeni sestavi

PH. MAYFAHRT & dr.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par
na Dunaju, II. Taborstrasse št. 76.

Odklikovana z nad 300 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.
Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj.
Zastopniki in prekupei se iščejo.

Njegova Svetost Papež Leon XIII.,

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju
tukajšnjemu lekarnarju Piccoliju najsrčnejšo zahvalo
za Njih Svetosti vposlano

tinkturo za želodec.

Omenjeni zdravnik, kakor veliko drugih odličnih profe-
sorjev medicine so **Piccolijevo tinkturo za želodec**
preskusili, ter jo priporočajo kot izvrstno krepilo za
želodec, ktera krepča želodec, pomnožuje tek, ter po-
spešuje prebavljane in čiščenje.

Cena: 1 steklenica 10 kr., 12 steklenic z zavijam 1 gld.
36 kr.; poštna pošiljatev 66 steklenic 6 gld. 26 kr.

Najvišje priznanje

lekarnarju Piccoliju v Ljubljani kot prirejevalcu **kapljic za**
zobe, ktere je z zadovoljilnim uspehom Nj. c. in kr. Visok.
prejasna gospa prestolonaslednica-vdova nadvojvodinja

Štefanija

izvolila opetovano uporabiti. — Cena steklenici 20 kr.,
10 steklenic 1 gld. 50 kr.

Za slabotne osebe, trpeče na pomanjkanju krvi in na
živcih, za blede in medlujoče otroke uporablja se **železnato**
vino lekarja Piccolija v Ljubljani s prav povoljnimi vspehom.

1 steklenica velja 1 gld., 4 steklenice 3 gld.
60 kr., franco-vožnine in zavoj pa 4 gld. —
Vnanja naročila se z obratno pošto od-
pošiljajo. (67-2)

Lekarna Piccoli „pri angelju“ v Ljubljani
Dunajska cesta.

Mihael Barthel in drug.

Dunaj X., Keplergasse 20.

Vir kjer se dobi najboljši in najcenejši orig. karbolinej, nepresegljive kakovosti, uspeh zagotovljen. Razpošilja 5 kg po pošti 1 gld. 20 kr. 100 kg 14 gld.

Karbolinej v 12 barvah, moder, rujav, siv, rumen, zelen, rudeč itd. Vzorčni listi in ceniki zastoj.

Apnena klaja za mlado, molžno- in pitano živino neobhodno potrebna. Poraba majhna, učinek velikansk. 5 kg po pošti 1 gld., 100 kg 16 gld.

Hranilna maža za vozove, 50 %, materialnega prihranka. 100 kg 12 gld.

Maža za vozove, rumena I a 9 gld. 50 kr., modra I a 9 gld. rumena II a 8 gld. 50 kr., modra II a 8 gld., črnomodra 7 gld.

Maža za usnje, 1 kg 60 kr., 5 kg 2 gld. 50 kr., 100 kg 25 gld.

Ruska patentovana maža za usnje 1 kg 1 gld. 5 kg 4 gld.

Strešna lepica v zavojih po 10 m dolga 1 m široka, I a 2 gld. 70 kr., II a 2 gld. 40 kr., III a 2 gld. 10 kr. (58-6)

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27-11)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Građec, poste restante.

Na prodaj je

 lepo posestvo

v pohorskem, s hojo in smreko itd. zaraščenem najbolj zdravem in lepem kraju, v nekem trgu na Spodnjem Štajerskem, z jednodropno hišo s 7 lepimi zdravimi sobami, 2 kuhinjami, 4 kletmi in hramom; poleg je tudi lep prostoren sadni vrt. — Vse je zidano in v najboljšem stanu. Poleg tega posestva prodaja na zahtevanje tudi polja itd. Posebno se priporoča penzionistom, trgovcem itd.

Več se poizve pri lastniku kojega naslov pove uredništvo tega lista. (68-3)

C. in kr. privilegovani aparati v ohranjenje piva.

Taisti so za gostilne in domačo porabo neizogibno potrebni in imajo to prednost, da pivo brez umetnega dovažanja ogljikove kisline ostane cele tedne sveže in okusno. Njihova uporaba je jako priprosta.

Poskusi teh preskušanih aparatov so dokazali, da se pivo enako dobro, peneče in čisto ohrani. (22-11)

Cenike z navodilom pošilja izdelovatelj:

Albin C. Achtschin star. v Ljubljani

Gledališke ulice št. 8.

Priznalno pismo:

Poslani mi aparat za ohranjenje piva sem poskusil in moram priznati, kot izvrstno in potrebno za vsakega kdor ima pivotoč, kjer je v resnici čez 8 dni piva lepša in boljše kot prvi dan, ko se jo hrani v aparat in moram takega le priporočati.

Postojna, 6. aprila 1896.

Z velespoštovanjem

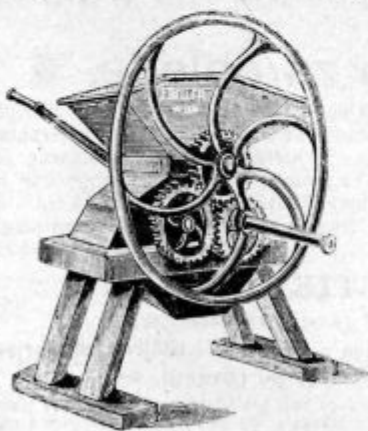
G. Pikel.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

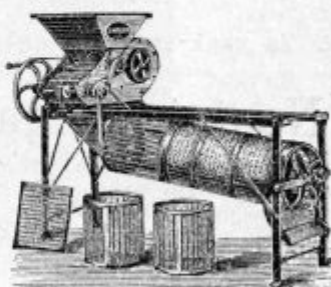
Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (17-9)

IG. HELLER na Dunaju

II/3 Praterstrasse 49.

 Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Lep lisasti bik, eno leto star, nelicencovan, zelo krotak, je naprodaj. Več se poizve pri J. Strahu, posestnika v Vodmatu hiš. št. 12 pod Ljubljano. (106)

1600 litrov izvrstnega vina, pošteno blago, ima naprodaj liter po 24 kr., postavljen na postajo Zidanmost, Ignacij Kovač, posestnik in farni cerkovnik v St. Janžu pri Radečah. Najbolje je, da ga pride kupec sam pokusit k soda. (107)

Posestvo, ki obstoji iz 50 mernikov posejanja; sena se pridelja najmanj 300 centov, je naprodaj. Posestvo oddaljeno je en četrt ure od postaje Lesce na Gorenjskem. Natančnejša pojasnila daje Franc Baucelj v Novi Vasi pri Lescah. (109)

Več tisoč kilogramov krede (Grundkreide) ima naprodaj Ivan Kavaljar, posestnik v Radečah na Gorenjskem. (111)

Sir, po 55 kr. kilogram prodaja Josip Jakelj, posestnik na Dovjem, Gorenjsko. (115)

Hlapca gospodarja, zvestega, večšega v kmetijstvu, išče Jos. Kristan, c. kr. profesor v Kopru, Istra. (116)

Dva bika, jeden star 14, drugi 16 mesecev, prvi visok 107, drugi 120 cm, sta naprodaj pri Antonu Kržišniku, posestniku v Bukovem Vrhu št. 26., pošta Poljane nad Škofjo Loko. (117)

1500 vreč (rižovih) prodaja po 25 kr. komad J. C. Demšar, posestnik v Železnikih. (118)

Lepega bika plemenjaka

čiste pingavske pasme, 18 mesecev star, licencovan prodaja

Valentin Kobalj, posestnik v Nemškem Rovtu pošta Bohinjska Bistrica, Gorenjsko. (72-2)

Kmetijske stroje:

sadne in grozdne mline, stiskalnice s trajno delujočim dvojnimi in pritiskom vravnajočim tlačilom, slamoreznice, ročne mline za žito s kameni, geple, travniške brane itd. popravljajo, izdelujejo ter po najnižjih cenah iz zaloge prodaja domača tverda

Pehani, Lorber & dr.

tovarna strojev in livarna v Žalcu pri Celju.

Dalje prevzemlje v izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela, posebno za žage in mline, kakor: zobna kolesa, kolobarje za jermena, zamašnjake, logarje, železna vretena (obdelana) itd., proizvaja in prodaja: vlitte kotle (marijacejske), stopničaste roste in navadne, razne plošče, možnarje, železne ograje, polzeve stopnice, trdo vlitte železna kolesa itd.

Vsi izdelki so iz zajamčeno najboljšega železa, njih izvršba najskrbnejša, postrežba točna in najprijaznejša, a cene kolikor mogoče nizke. (12-12)

☞ Za vsak stroj in vsako delo se jamči. ☞

Neoženjenega sadjarja

išče podpisano vodstvo. Plača znaša 30 gld. na mesec. Prosto je opravljeno stanovanje, s potrebno kurjavo ter svedavo. Sadjarju skoraj izključljiva dolžnost je, učenca pri praktičnih delih v sadjarstvu sploh, in ameriških matišnjakih, ter v trtnici kakor predelovec navajati. Kdor ni v stanu s šolskim spričalom dokazati, da je v sadjarstvu ter novodobnem trtarstvu teoretično in praktično izobražen, naj nikar ne prosi za službo. Prednost imajo nekdanji učenici takajšnje šole, osobito vojašnice prosti.

Prošnje sprejema podpisano vodstvo do 15. avgusta.

Službo je nastopiti 1. septembra t. l. (66-2)

Vodstvo deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem Mestu na Dolenjskem, dne 8. julija 1896.

M L I N

na Kokerci nad Kranjem,

s petimi tečaji in novo opravo, na stanovitni vodi, se dá v najem ali pa tudi prodaja in sicer pod prav ugodnimi pogoji. Več se izve pri

Janezu Dobžanu, (71-1)
posestniku na Kokerci, pošta Kranj.

Priznana najboljša krma

za rejo kakor za mleko pri govedih ob enem pa kot nadomestek za oves pri konjih, so posušene tropinje od piva, ktere je dobiti pri (65-3)

bratih Kosler v Ljubljani.

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)

najboljša primes k krmi za živino in kuretnino, dobi se pri

Ivanu Pauserju, (39-11)
trgovcu v Ribnici.

Izvrstne,
c. kr. jedino priv.

škropilnice proti peronospori

inženirja Živica, katere so se splošno razširile zaradi svoje jednostavnosti, trajnosti, lahke porabnosti pri vsakem obdelovanju trtja itd. prodajamo z garancijo po dosedanjih, nizkih cenah.

Živice in drugi v Trstu.

Razpošiljamo škropilnice tudi s posodami nove vrste.

Pošiljamo popolne škropilnice na vsako pošto postajo naše mornarhije **franco**:

z leseno posodo po gld. 10.—,
z elegantno in trdno posodo iz kartona po . . . 11.—.

Obrazce s cenikom pošiljamo radovoljno in poštne prosto.

Izdelujemo tudi razprašilnice za žveplo in neprenehltive vinske stiskalnice (47-9)

„Kupi pri velikem trgovcu, a ne pri malem!“

To velja posebej za mojo trgovino, kajti le tako velika trgovina kakor moja ima vsled nakupa ogromnih množic blaga proti takojšnjem plačilu malo stroškov, kar je slednjič le kupovalcu na korist.

Krasni uzorci se pošiljajo zastoj na zasebne kupovalce. Zelo obsežne uzorčne knjige, kakor jih še ni bilo, dobe krojači nefrankovane. (41-5)

Blago za obleke.

Peruvijen in dosking za visokoč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, tudi za veterance, požarne brambe, telovadce, livreje, sukno za biljarde in igralne mize, prevleke za vozove, lodne, tudi nepremočne za lovske suknje, perilno blago, potne pléde od 4 do 14 gld. itd. Vredno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukno blago in ne cene cunjje, ki niti niso vredne krojaškega dela, priporoča

JAN. STIKAROFSKY

v BRNU (Avstrijski Manšester).

Največa tovarniška zaloga v vrednosti 1/2 milijona goldinarjev.

—♦♦ Pošilja se le po povzetji. ♦♦—

Svarilo! Agentje in kročnarji radi prodajajo svoje malovredno blago pod imenom „blago Stikarofskega“. Da se takem sleparijam v oko pride, javim, da tem ljudem sploh svojega blaga ne prodajam.